

χει ώραϊν συλλογὴν ὅπλων ἀγωνιστῶν· καὶ μεταξύ ἄλλων τὸ περίφημο τρομπόνι τοῦ Κανάρη. Ἐν τοιοῦτο ἀρχαῖον ὅπλον ἐδώρησεν εἰς τὴν Στρατιωτικὴν Σχολήν, καὶ τὸ ὄνομα τοῦ Δημητρίου Βαρουζῆ ἀνεγνώσθη μετὰ τιμῶν ἐν τῇ ἡμερησίᾳ διαταγῇ. Εὐχαριστήριον δὲ τοῦ Διοικητοῦ τῆς Σχολῆς τὸ φυλάττει ὡς φυλαχτόν. Ὅλα δὲ τὰ ἄλλα ἐννοεῖ νὰ τὰ δωρήσῃ εἰς τὸν Διάδοχον, ἂν περάτῃ ποτε ὁ Διάδοχος ἀπὸ τοῦ καφενεῖόν του.

* *

Ὁ Βαρουζῆς ἐν τῇ οἰκίᾳ του· διότι μᾶς παρέλαβεν ὁ ἀνοικτόκαρδος αὐτός· ἄνθρωπος καὶ μᾶς ὠδήγησε καὶ εἰς τὸ σπητιόπουλό του, νὰ ἴδωμεν τὴν ἐστίαν του, τὴν κυρίαν του, τὰ παιδιὰ του.

Τὸ σπητιόπουλό του ἐντὸς ἀπεράντου αὐλῆς μεταβάλλεται εἰς κήπὸν ὅταν μπένῃ ὁ Βαρουζῆς μετὰ τῆς φωνάρας του καὶ τοὺς ἀστεῖσμούς του, διότι ὁ ἴδιος λέγει περὶ ἑαυτοῦ:

— Εὐρεῖς, εἰμαι πολὺ γουστόζος ἄνθρωπος.

Εἰκοσι δύο ἐτῶν ἐνυμφεύθη καὶ εἶναι τώρα πεντήκοντα πέντε ἐτῶν, ἀλλὰ μόλις τὸν παίρνεις διὰ τεσσαρακοντοῦτη, τόσον ἡ ζωὴ τῶν βουνῶν ἐνεστάλαξε καὶ εἰς τὸ σῶμά του ἀκόμη ἀνδρίαν καὶ νηάτα.

Τὴν γυναῖκά του τὴν ὀνομάζει δουλευτάδαινα. Καὶ ἐπιλέγει:

— Αὐταῖς εἶνε γυναῖκες!

Τὰ παιδιὰ του, τρία κορίτσια καὶ ἓνα ἄρρεν, ἀποτελοῦσιν ὄχι παιδιὰ, ἀλλὰ θιάσον. Χορεύουν, παρελαύνουν, ἄδουν, τὰ πάντα ὑπὸ τὰ στρατιωτικά του προστάγματα. Εἶνε τμήματα τοῦ μεγάλου κορμοῦ του, καρδίαι τῆς κάρδιας του, ἐλεύθερα, πρόθυμα, γελαστά, καθαρὰ, χαρούμενα. Εἰς τὴν στιγμὴν ἐβαλαν ὅλα τὰ κυριακάτικα των, ἐχόρευσαν ἑλληνικοὺς χοροὺς, εὐρωπαϊκοὺς, ἐτραγουδῆσαν, ἐτραβῆξαν γάλα ἀπὸ τὴν κατσίκαν, μᾶς ἐπεριποιήθησαν καὶ τὰ εὐρομέν βαπτισμένα εἰς τὴν φιλοσοφίαν τοῦ πατρὸς των, εὐθύμα, εὐτυχῇ, μετὰ τὸ ἀπλοῦν των τῷ τῷ, λαμβάνοντα ζωὴν ἀπὸ τὸν τρισμακάριον πατέρα των, μυσταγωγὸν τῆς ἀληθοῦς εὐδαιμονίας ἐν τῷ τρώγειν καλὰ καὶ ζῆν καλλίτερα καὶ μὴ ἔχειν ἄλλας γελοίας εὐρρωπικὰς ἀξιώσεις.

Ὁ ἴδιος ἐπιχαίρων τὰ προσφωνεῖ:

— Μπράβο, βρε ντερβισάκια!

* *

Νομίζομεν ὅτι μέσῳ τοῦ κοινοῦ τοῦ τῆς λάσπης, τῆς ἐμίχλης, τῆς ἀσφυξίας, τῆς πνιγμονῆς τῆς πεζῆς ἡμῶν κοινωνίας ἡ ἀνακάλυψις μιᾶς τόσῃ ποιητικῆς ὑπάρξεως μετὰ τῶν στρωμάτων ἐκείνων τοῦ λαοῦ, ἅπερ εἰσιν ἡ δύναμις, ἡ ῥώμη, ἡ ὑγεία τοῦ ἔθνους, ὀφείλει νὰ ἀναστείλῃ τὸν ἀλάμουν ἡμῶν οἵτινες τὸν λαὸν θέλομεν ὑπερέφανον καὶ ὄχι τοὺς ὀλίγους, καὶ ἐν τῷ πολλῷ λαῷ ἀνευρίσκομεν ποικιλίαν χαρακτήρων, δρᾶσιν αἰσθημάτων καὶ δρόσον ἰδεῶν.

Καλιδάν

ΧΡΟΝΙΚΑ

Ὁ στρατιώτης τοῦ 14ου τάγματος, τὸν ὁποῖον προχθὲς κατεπλάκωσεν ὁ σιδηρόδρομος, ὀνομάζεται Δημήτριος Ροῦσος ἀπὸ τὰς Λεύκας τῆς Πάρου. Δὲν ἐξηκριβώθη ἔτι ὁ τρόπος τοῦ θανάτου του. Ὑπάρχει ἀμφισβόλια μετὰ τῶν ἱατρῶν, ἂν κτύποκτόνησεν ἢ ἐδολοφονήθη· διότι τὸ κεφάλι του εὐρέθη κομμένον ὡς μετὰ μαχαίρι. Ἐπασχε δὲ τὰς φένας, ὡς ἐμάθομεν. Πῶς ὁμως εἰς τοιαύτην διανοητικὴν

κατάστασιν τὸν διετήρουν ἐν τῷ στρατῷ, τοῦτο μόνον ἡ ἀθλιότης τῶν στρατιωτικῶν κειμένων μας δύναται νὰ ἐξηγήτῃ. Οἱ ἱατροὶ θὰ ἐνεργήσουν νεκροψίαν.

Εἰς κλητῆρ, ὁ Δ. Μιχαλόπουλος, συμπλακεῖς πρὸς Κρήτας, ἐδέχθη ἐξ αὐτῶν τρεῖς σφαίρας, εἰς τὸ κρανίον, τὸν δεξιὸν καὶ τὸν ἀριστερόν πνεύμονα. Εὐρίσκεται ἐντὸς κινδύνου.

Ἀφίκετο ὁ κ. Κολοκατσᾶς, γραμματεὺς τοῦ ὑπουργείου τῆς Παιδείας, καὶ ἐκ τῶν εὐδοκίμωτέων καὶ εὐμαθεστέρων διδασκάλων, ἀπὸ τῆς ἐπιθεωρήσεως τῶν δημοτικῶν σχολείων Κεραλληνίας.

Ἐξω τοῦ καφενεῖου Τσόχα χύνονται ἀπὸ τὰ βαρέλια ἀκαθαρσίαι, προκαλοῦσαι μιάσματα. Τοιαύτη κακομοιρία εἰς τὸ κεντρικώτερον μέρος τῆς πρωτεύουσας ὀφείλει νὰ ἐπιστήσῃ πᾶσαν τὴν αὐστηρότητα τῆς ἀστυνομίας.

Γενομένης συμπλοκῆς ἐν τῷ χωρίῳ Δέλφα τῆς Ναυπακτίας μετὰ τῶν οἰκογενειῶν Πλουμαίων ἀφ' ἑνὸς καὶ τῆς τῶν Κουτογιανναίων ἀφ' ἑτέρου ἐφονεύθη εἰς καὶ ἐπληρώθησαν τέσσαρες, ὧν τὰ ὀνόματα δὲν ἐγνώσθησαν ἡμῖν· ὁ πάλιν διήρκεσεν ἐπὶ ἑξ ὥρας· καὶ τοῦτο, διότι οὐδὲ ἕχνος στρατιωτικῆς δυνάμεως ὑπῆρχεν.

Παρσπιδημεῖ ἐξ Ἀδριανουπόλεως ὁ κ. Δημήτριος Ζ. Δημητριάδης, τέως ἑφορος τῶν σχολείων Ἀδριανουπόλεως, πλήρης ἐνθουσιασμοῦ ὑπὲρ τῆς θρακικῆς νεότητος, διακρινόμενος ἐν τῇ ἐμπορικῇ κόσμῳ, καὶ ἐργασθεὶς μετ' ἀφοσιώσεως καὶ ἐκθύμως καὶ ἐν τῷ αὐτόθι συλλόγῳ καὶ ἐν τῇ Κεντρικῇ Ἐφορῇ ὑπὲρ τῆς διαδόσεως τῶν Ἑλληνικῶν γραμμάτων ἀνὰ τὴν τλήμονα Θράκην. Τοιοῦτους ἄνδρας ἡ κυβερνήσις ὀφείλει νὰ ἐνθαρρύνῃ καὶ νὰ εὐχαριστῇ, καὶ λίαν δικαίως ἄλλοτε ἐπαρστημοφόρησε τὸν ἀδελφόν του, τὰς αὐτὰς ὑπηρεσίας παρασχόντα εἰς τὴν ἐκεῖ Κοινότητα, μετ' ἄλλων ἀξίων τῶν καιρῶν καὶ τῆς πατρίδος ἀνδρῶν.

ΠΡΟΞΕΝΙΚΟΝ ΖΗΤΗΜΑ ΕΝ ΚΡΗΤῃ.

(ΕΙΔΙΚΟΥ ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΤΟΥ ΜΑΣ)

Χανία, 30 Ἰουλίου

Ἀπὸ ἡμίσσεως περίπου ἔτους πάσχει ἡ Κρήτη στέρνησιν ἑλλήνος προξένου. Καὶ νὰ σὰς εἴπω τὴν ἀλήθειαν, εἶνε προτιμώτερον νὰ πάσχωμεν πάντοτε τὴν στέρνησιν ταύτην, παρά νὰ μᾶς ἔλθῃ πρόξενος κανεὶς ἀπὸ τοὺς τραγοὺς ἐκείνους, οὓς αἱ ἑλληνικαὶ κυβερνήσεις συνειθίζουσι νὰ διασκορπίζωσιν εἰς τὰς χώρας τῆς Ἀνατολῆς πρὸς . . . ἄγραν πλουσίων νυμφῶν. Ὑφίσταται ἐνταῦθα ζήτημα προξενικὸν μετὰ τὸν Ἑλλάδος καὶ Τουρκίας· καὶ εἶνε μυριάκις λυσιτελέστερον νὰ μὲν αἰωνίως ἐκκρεμῆς παρά νὰ λυθῇ κατὰ τρόπον κινδυνεύοντα νὰ ἐξευτελισθῇ τὴν ἑλληνικὴν κυβερνήσιν εἰς τὰ ὅμματα τοῦ κρητικοῦ λαοῦ. Τὸ ζήτημα τοῦτο ἐγεννήθη ἐκ τῆς ἐπομένης αἰτίας:

Τὸ παρελθὸν ἔτος ἔδοξε τῷ ἐλέφ Σουλτάνου σατραπεύοντι τῆς Κρήτης, Φωτιάδῃ πασσᾶ, νὰ περιοδεύσῃ ἀνὰ τὴν εὐρείαν νῆσον, ἣν ἡ μεγαλοδωρία τοῦ κυρίου του τῷ ἔχο-

ρήγησεν, ὅπως νύμνται. Οἱ κάτοικοι ἐξ ἀβροφροσύνης φερόμενοι τῷ ἔκαμαν, φαίνεται, ὑποδοχὴν τινα. Ἐδῶ τῶρα ἐφαρμόζεται ἡ παροιμία: «Οποῖος κάμει τοῦ γαϊδάρου χάρι, μόνο τ' ἀχίρα ποῦ χάγει. Δὲν τοῦ ἤρσε τοῦ Διοικητοῦ μας, νὰ ἀρκεσθῇ εἰς τὴν ἐνδόμυχον εὐχαρίστησιν, ἣν ἡσθάνθη ἐκ τῆς ὑποδοχῆς, ἥ; ἔτυχεν, ἀλλ' ἠθέλησε νὰ παραστήσῃ τὴν πρὸς τὸ ἄτομόν του ἀβροφροσύνην τοῦ κρητικοῦ λαοῦ ὡς ἐνδειξὴν προθύμου ὑποταγῆς εἰς τὴν τουρκικὴν κυριαρχίαν, ὀφειλομένης εἰς τὴν ἐπιτροπὴν του, καὶ ἔσπευσε νὰ τηλεγραφῇ τὴν νέαν ταύτην ἐκδούλευσιν εἰς τὴν Πύλιν, ἀναμένων ἴσως ἀνάλογα πρὸς ταύτην Σουλτανικὰ μπαξίσια. Κομπορημονῶν δὲ ἔλεγεν τοῖς περὶ αὐτόν: «Οστις θέλει τώρα, ἄς ἀποπειραθῇ νὰ ἐπαραστατήσῃ τὴν Κρήτην».

Δὲν παρήλθον πολλαὶ ἡμέραι καὶ ὁ γεραιὸς τῆς Ἀγγλίας πρωθυπουργὸς ἐώρταζε τὴν πεντηκονταετηρίδα τοῦ πολιτικοῦ του βίου. Οἱ χριστιανοὶ βουλευταὶ Κρήτης ἐπὶ τῇ περιστάσει ἐκείνῃ ἀπεκύβησαν αὐτῷ συγχαρητήριον γράμμα, ἐν ᾧ δὲν ἐλησμόνησαν νὰ ἐκφράσωσι τὴν ἐλπίδα ὅτι ὁ ἡγέτης τῶν φιλελευθέρων θὰ συντελέσῃ εἰς τὴν πληρώσιν τῶν πόθων τοῦ κρητικοῦ λαοῦ. «ὦ! αὐτοὶ οἱ πόθοι, οἵτινες αἰώνως θὰ ταράττωσι τὴν ἡσυχίαν τῆς Τουρκίας, ἐπέπρωτο τὴν φορὰν ταύτην μὲ μὴ ἀπειρὰ νὰ καταρρίψωσιν ὅλα τὰ σχέδια, ἅτινα ἐπὶ τῆς ἡμῶν ᾠκοδόμει ἡ φαντασία τοῦ Διοικητοῦ μας, ὃν ἅπαξ ἔτι κατέδειξαν εἰς τὴν Πύλιν ἀναξιώχρεων. Ὁ ἐφευρετικὸς ὅμως νοῦς τοῦ κ. Φωτιάδου δὲν ἐδυσκολεύθη νὰ εὔρῃ διέξοδον. «Δὲν τὸ ἔκαμαν, λέγει, οἱ Κρητεῖς; τὸ συγχαρητήριον τοῦναντίον οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ νεῖνε εἴπερ ποτε ἠφωσιωμένοι εἰς τὸν Σουλτάνον, ἀφοῦ ὁ Σουλτάνος ἐν τῇ ἀκρᾷ αὐτοῦ ἀγαθότητι ὑπόδεχθη νὰ τοῖς ὑπέμψῃ διοικητὴν ἐμὲ; ἀλλ' αὐτὸς ὁ Ἕλλην πρόξενος δὲν τοὺς ἀφίνει νὰ ἡσυχάσουν, ὅλα ὅσα γίνονται τὰ ὑποκινεῖ ὁ Ἕλλην πρόξενος.»

Βλέπετε, εὐκόλος καὶ πρόχειρος μάλιστα ἡ δικαιολογία. Ἕλλην πρόξενος κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἦτο ὁ κ. Ἐπαμ. Μαυρομμάτης, εἰς τῶν μεμετρημένων ἐκείνων προξένων μας, οἵτινες ἔχουσι πλήρη τὴν συναίσθησιν τῆς παρὰ τῷ δούλῳ ἐλληνισμῷ ὑψηλῆς ἀπυστολῆς των. Ἀλλὰ μήπως οἱ Κρητεῖς ἔχουσιν ἀνάγκην παρακινήσεων, ὅπως ἐκδηλώσιν τὰ ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας αἰσθήματά των; Ἐὰν ἐνταῦθα χρειάζεται ἐνέργεια πολιτικὴ, ἡ ἐνέργεια αὕτη πρέπει νὰ συνίσταται εἰς τὴν συγκράτησιν τῆς ὁρμῆς καὶ τῆς ζωηρότητος τῶν Κρητῶν καὶ οὐχὶ εἰς τὴν παρότρυνσιν αὐτῶν ἐπὶ ἔργα, παρότρυνσιν, ἣν δὲν ἀναμένουσι παρ' ἄλλων. Τοῦτο κάλλιστα κατενόησεν ὁ κ. Μαυρομμάτης καὶ εἰς τοῦτο ἀκριβῶς ἔτεινεν ἅπανα ἡ ἐν Κρήτῃ πολιτεία του, διὰ τῶν ὁποίων ἦν ἄξιος εὐχαριστιῶν καὶ οὐχὶ συκοφαντιῶν ἐκ μέρους τοῦ διοικητοῦ μας.

Ἐν τούτοις οἱ ἐν τῇ διοικητικῇ αὐτῇ ραδιοῦργοι—διότι ἔχομεν καὶ ἡμεῖς αὐτὴν καὶ θὰ σοὶ τὴν περιγράψω, ἂν ποτε πάθω ἑλλειψιν, ἄλλης ὕλης σπουδαιότερας—ἐτέλουν τὸ ἔργον των, ἐπεισῶδια δὲ τινα ἀσήμαντα ὡς ἡ διὰ τῆς λέμβου τοῦ ἐλληνικοῦ προξενείου, φερούσης τὴν ἐθνικὴν σημαίαν, ἐλλείψει ἄλλης προχείρου εὐπρεποῦς, ἀποβίβασιν τοῦ ἀπὸ Κωνσταντινέως προερχομένου Μητροπολίτου, συνετέλεσαν εἰς τὴν ἐκτράχυνσιν τῶν μεταξὺ Προξενείου καὶ διοικήσεως σχέσεων, μέχρις οὗ ἡ ἕνεκα λόγων προσωπικῶν μὴ ἔγερσις τοῦ ὑποπροξένου κ. Λεβίδου, πρὸς χαίρετισμόν του εἰσελθόντος Διοικητοῦ, κατὰ τὴν κηδεῖαν τοῦ γραμματέως τοῦ γαλλικοῦ προξενείου, ἐπήνεγκε τὴν πλήρη αὐτῶν διακοπὴν. Ἡ ἐλληνικὴ κυβέρνησις ἔσπευσεν, ὡς τὰ διεθνῆ νόμιμα ἀπότην, νὰ ἱκανοποιήσῃ τὴν Πύλιν καὶ τὸν κ. Φωτιάδην ἀνα-

καλοῦσα τὸν ὑποπρόξενόν της, ἡ δὲ ἱκανοποίησις αὕτη, εἰ καὶ ἐξημίωσε τὴν ἑλλιν. κυβέρνησιν παρὰ τῷ κρητικῷ λαῷ, δὲν ἦτο δυνατόν νὰ μὴ δοθῇ· ὁ κ. Φωτιάδης ὤφειλε νὰ ἀρκεσθῇ εἰς ταύτην, πάντες δὲ ἠλπίζον ὅτι σὺν τῇ ἀνακλήσει τοῦ κ. Λεβίδου θὰ ἐτελείωνε καὶ τὸ ἐγερθὲν σκάνδαλον. Ἀλλ' ἡ ἐμπάθεια τοῦ Διοικητοῦ μας εἶναι ἀκόρετος· ἀνεμιννήσκετο τοῦ πρῶτον ἑλληνος προξένου, ὃν εἶχε κατορθώσῃ νὰ ἐξετελέσῃ, ἐνθυμεῖτο τὸ ἀτυχὲς ἐκεῖνο γερόντιον, τὸ ὁποῖον εἶχε περιγάγει εἰς τὴν οἰκτρὰν θέσιν, ὥστε μὲ μίαν παρτούφλαν καὶ ἐν παποῦτσι νὰ συνοδεύῃ ἱπποτικῶς τὴν οἰκογένειαν τοῦ Διοικητοῦ μας εἰς τοὺς περιπάτους, καὶ ἐπόθει αὐτό. Ἐνταῦθα θὰ σὰς ἀναφέρω ἐν ἀνέκδοτον περὶ τοῦ προξένου ἐκείνου. Ἦσαν ποτὲ συνηγμένοι εἰς ἐφεσπερίδα ἐν τοῖς διοικητικοῖς δώμασιν οἱ αὐλικοί μας ἐν τῷ μέσῳ αὐτῶν καὶ μεταξὺ τῶν πρώτων ἦτο καὶ ὁ Ἕλλην πρόξενος. Ὑπῆρχε καὶ τις Ἰβραὴμ ἐφένδης, εἰς τῶν ἰσχυρῶν παρ' ἡμῖν βέηδων, ἄνθρωπος ἀστείος. Οὗτος ἰσχυρίζετο, ὅτι ἔχει ζυγίσει τὰ μυαλὰ ὅλων τῶν ἐν τῇ συντροφίᾳ καὶ γνωρίζει τί ἀξίζει ὁ καθένας. Ἐπὶ τῇ ἐπιμονῇ ἀπαιτήσει τοῦ Διοικητοῦ, ὅστις, εἰρήσθῃ ἐν παρόδῳ, γνωρίζει νὰ σκώπῃ ὅσον ὀλίγοι, ἤρχισε νὰ λέγῃ εἰς ἕκαστον τί ζυγίσει ὁ νοῦς του.— Καὶ ὁ Πέρβελης; τῷ εἶπεν ὁ Διοικητής. — «ὦ! ἀπῆντησε, ὅσο γὰρ τὸν πρόξενόν μας, δόξα τῷ Θεῷ, στὸ σαγῆ (ὑπὸ τὴν αἰγίδα) τοῦ Διοικητοῦ μας πάει πολλὰ καλὰ καὶ δὲν μποροῦμε νὰ ποῦμε πρᾶγμα. Αὕτη ἦτο ἡ περὶ τοῦ προξένου μας ἐκτίμησις ἰσχύοντος φανατικοῦ μωαμεθανοῦ· ἐννοεῖται ὅτι ἀνάλογος ἦτο καὶ ἡ πρὸς αὐτὸν ὑπόληψις τῶν Ἑλλήνων τῆς Κρήτης».

Ταῦτα ἐνθυμεῖτο ὁ Γενικὸς Διοικητὴς καὶ δὲν ἠδύνατο νὰ χωνεύσῃ τὸν κ. Μαυρομμάτην ἐννοοῦντα νὰ ἀναστηλώσῃ τὴν ἐκπεσοῦσαν ὑπόληψιν τοῦ ἑλλην. προξενείου καὶ νὰ τηρήσῃ ἀπέναντι πάντων τὴν ἐμπρέπουσαν εἰς τὴν θέσιν αὐτοῦ ἀξιοπρέπειαν. Ἐπίστευε, καὶ δικαίως, ὅτι ὁ ἐξετελεσισμός τοῦ ἑλλ. προξενείου θὰ ὑπεδοῖθαι ὑπὲρ πᾶν ἄλλο τοὺς σκοποὺς του, διότι θὰ ἀφῆρει πᾶσαν πρὸς τὴν Ἑλλάδα πεποιθήσιν τοῦ Κρητῆ, τούτου ἕνεκα δὲν ἐπαύετο παριστῶν εἰς τὴν Πύλιν, ὅτι ὁ κ. Μαυρομμάτης εἶναι ἐπικίνδυνος εἰς τὴν ἡσυχίαν τῆς Κρήτης, μέχρις οὗ οὗ τέλος κατέρωθωσεν νὰ ἐπιτύχῃ τὴν ἀνάκλησιν τῶν ἐκτελεστηρίων του.

Αὕτη ἦτο ἡ ἀτυχεστέρα ἐπιτυχία τοῦ Διοικητοῦ μας· ἔως τότε οἱ ἐν Ἑλλάδι Ἀδελφεῖται ἠθέλον νὰ πιστεύωσιν ὅτι ὁ κ. Φωτιάδης ἐργάζεται ὑπὲρ τοῦ ἐλληνισμοῦ, ἔπρεπε δὲ νὰ ταῖς δοθῇ ὑπ' αὐτοῦ τούτου εἰς τοιοῦτος μπάτσος ὅπως ἐννοήσωσι τί ἄνθρωπος εἶναι. Ὑπῆρξαν ἄλλοτε ἐν Κρήτῃ περιστάσεις κρισιμώτεραι, καθ' ἃς ἡ θέσις τῶν ἐλλήνων προξένων ἀπέναντι τῶν τούρκων διοικητῶν τῆς νήσου μας ἦτο δυσχερεστάτη ἀληθῶς. Καὶ ὅμως δὲν εὗρεθαι ποτε Τούρκος διοικητὴς νὰ τολμήσῃ νὰ διακόψῃ τὰς μετὰ τοῦ ἐλληνικοῦ προξενείου σχέσεις· ἔπρεπε νὰ εὗρεθῇ ὁ Ἕλλην Φωτιάδης, ὅπως ἕνεκεν εὐτελοῦς προσωπικοῦ πάθους προβῇ καὶ εἰς τὸ ἔσχατον τοῦτο διάβημα.

Τὸ κακὸν ὅμως τοῦτο ἔσχε καὶ ἐν ἀγαθὸν ἀποτελεσμα. Μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τοῦ ἑλληνος προξένου, ἔγραφεν ὁ Φωτιάδης εἰς τὴν Πύλιν, τὴν Κρήτην τὴν ἔχω στὸ χέρι. Ἐν τούτοις κατὰ τὴν ἐντεῦθεν ἀπουσίαν τοῦ κ. Μαυρομμάτη ἐνηργήθησαν βουλευτικὰ ἐκλογαὶ ἐν τῇ νήσῳ μας, συνῆλθεν ἡ Γεν. Συνέλευσις, προέβη εἰς τὰς γνώσας ἀποφάσεις καὶ εἰς τὴν ἀποχὴν ἀπὸ πάσης ἐργασίας μέχρις ἀποδοχῆς τῶν αἰτημάτων της, ἀνεκίνησε τὸ βακουφικὸν ζή-

τημα, τὸ ὅποιον σήμερον διατηρεῖται εἰς τὴν εὐαρεστήτον κατὰστασιν ἢ ἐκ τῶν προηγουμένων μου ἐπιστολῶν γινώσκετε. Ὁφείλονται ἄρα γε καὶ ταῦτα εἰς τὰς ἑλληνικὰς ἐνεργείας; Πόσον εἶνε ἀγαθὸς ὁ κ. Φωτιάδης, θέλων νὰ πείσῃ τὴν Πύλην, ὅτι ἄλλοθεν προέρχεται ἐκεῖνο τὸ ὅποιον μόνον πηγὴν ἔχει τὴν καρδίαν τοῦ Κρητῆ. Ἀλλὰ πόσον ἀγαθότεροι θὰ ὦσιν οἱ τοῦρκοι ὑπουργοί, ἂν δίδωσι πίστιν εἰς τοὺς λόγους τούτους καὶ συμφώνως πρὸς τὰς τοιούτου εἵδους παραστάσεις ρυθμίζωσι τὴν πολιτείαν των.

Εἰλικρινῶς ὁμολογοῦμεν ὅτι διόλου δὲν ἀγαπῶμεν τὴν Τουρκίαν. Ἀλλὰ συμπίπτει σήμερον ὥστε τὸ συμφέρον τῆς Τουρκίας νὰ ᾔηε συμφέρον τῆς; Ἑλλάδος, συμφέρον ἐπομένως καὶ τῆς Κρήτης. Ἐχθροὶ κοινοὶ ἀπειλοῦσι τὰ δύο γείτονα ἔθνη, ἡ δὲ ἐκ τούτων ἀνάγκη ἐπιβάλλει αὐτοῖς φιλίαν καὶ συνεννόησιν· ταῦτα ὅμως θὰ διεκινδυνεύουν ἐξ ἐνδεχομένης ἐπανάστασεως ἐν Κρήτῃ. Ἀλλ' ἡ ἡτυχία τῆς Κρήτης δὲν ἐπιτυγχάνεται οὔτε διὰ τῆς διατηρήσεως διοικητοῦ, οἷος ὁ κ. Φωτιάδης, οὔτε διὰ τῆς ἀνακλήσεως προξένων, οἷος ὁ κ. Μαυρομμάτης. Πλέον ἢ ἅπαξ κατὰ τὴν τελευταίαν πενταετίαν ἐξωθήθησαν τὰ πράγματα μέχρι ρήξεως, ἐὰν δὲ προῦλήθῃ ἡ ἐπανάστασις τοῦτο ὀφείλεται εἰς τὴν μετριοπάθειαν τῶν Κρητῶν. Ἀφ' ἑτέρου οἱ Κρητες, οἵτινες εἰσὶ πρόθυμοι νὰ κακοπεριώσιν αὐτοὶ ὅπως μὴ δώσωσιν ἀφορμὴν νὰ διακινδυνεύσωσι τὰ ἐν τῇ Ἠπείρῳ συμφέροντα τοῦ Ἑλληνισμοῦ, δὲν δύνανται νὰ δίδωσι πίστιν εἰς τοὺς λόγους προξένου διημερεύοντος καὶ διανυκτερεύοντος, τρώγοντος καὶ κοιμωμένου ἐν τῷ σεραγίῳ· οἱ λόγοι τοιούτου προξένου θὰ ὦσι πάντοτε ὑποποτοὶ εἰς αὐτοὺς. Θέλουσι τὸν Ἑλληνα προξένον σοβαρὸν, ἀξιοπρεπῆ, ἀξίον τῆς ἐμπιστοσύνης των, τοῦ σεβασμοῦ των, τῆς ἀγάπης των, ὅπως τὰς εἰρηνικὰς συμβουλὰς του τὰς δέχωνται ἀνυπόπτως.

Σήμερον μανθάνομεν ὅτι τὸ προξενικὸν τοῦτο ζήτημα ἐλύθη, συναινέσας τῆς τουρκικῆς κυβερνήσεως εἰς τὴν προσωρινὴν ἐπάνοδον τοῦ κ. Μαυρομάτη πρὸς ἱκανοποίησιν τῆς ἐν τῷ προσώπῳ αὐτοῦ οὕτως ἀποτόμως προσβληθείσης φιλοτιμίας τῆς Ἑλληνικῆς κυβερνήσεως. Ἡμεῖς δὲν ἐννοοῦμεν τί σημαίνει προσωρινὴ ἐπάνοδος. Νομίζομεν ὅτι τὰ περὶ φιλοτιμίας ζητήματα λύνονται ἐν ταῖς μονομαχίαις μόνον, ὅπου δὲ ὑπάρχουσι ζητήματα ἐθνικοῦ συμφέροντος, μικροφιλοτιμίαι δὲν χωροῦσι. Καὶ εἶνε, φρυνοῦμεν, ὑψίστου ἐθνικοῦ συμφέροντος ζήτημα ἡ διατήρησις τοῦ γοήτρου τῆς Ἑλλ. κυβερνήσεως παρὰ τῷ κρητικῷ λαῷ. Δύο μέχρι τοῦδε ὑποπρόξενοι ἔχουσιν ἀνακληθῆ ἐντεῦθεν κατ' ἀπαίτησιν τῆς Πύλης, καὶ ἡ ἀνάκλησις αὐτῶν, εἰ καὶ δικαιολογημένη, ἐζημίωσε τὴν ἑλληνικὴν ὑπόληψιν παρ' ἡμῖν. Σήμερον ἀπαιτεῖται ἡ ἀνάκλησις τοῦ μόνου ἑλλήνος προξένου, τοῦ μετὰ τοσαύτας ἀλλαγὰς εὐρεθέντος καταλλήλου διὰ τὴν Κρήτην. Βλέπετε, οἱ ἀπαιτηταὶ ἱκανοποιούμενοι ἐκάστοτε γίνονται θρασύτεροι. Καὶ μήπως ὑπάρχει αἰτία; οὐδεμία ἄλλη ἢ τὸ προσωπικὸν πάθος τοῦ Διοικητοῦ μας. Ἐὰν καὶ εἰς τὴν ἀπαίτησιν ταύτην, τὴν αὐθαίρετον, ἡ Ἑλλ. κυβέρνησις ὑποκύβῃ, οὐδεὶς ἄλλος θὰ κερδίσῃ, εἰμὴ ἐκεῖνοι, οἵτινες ἀγωνίζονται νὰ πείσωσι τοὺς Κρητας ὅτι μάλιστα περιμένουσι καλὸν ἀπὸ τῆς Ἑλλάδος.

Διότι πλανῶνται οἰκτρῶς ἐκεῖνοι, οἵτινες πιστεύουσιν, ὅτι δὲν ἀγωνίζονται ξένοι ἐπιρροαὶ νὰ ἐγκαθιδρυθῶσιν ἐν Κρήτῃ. Γινώσκετε πόσος λόγος εἶχε γίνε ἄλλοτε περὶ τῆς πρὸς τὴν Κρήτην ἰδιαζούσης στοργῆς τοῦ ἐν μακαρίᾳ τῇ λήξει Βῆκον-σφηλδ. Χωρὶς νὰ ἀναφέρωμεν τὸ λόγιόν τοῦ λαοῦ, ὅτι: Κα-

πρὸς χωρὶς φωτὰ δὲν βγαίνει, ἔχομεν καὶ πράγματα κυροῦντα τὴν περὶ τῶν προθέσεων τῆς Ἀγγλίας ἐπὶ τῆς Κρήτης ἐπικρατοῦσαν γνώμην· θὰ ἐνθυμηθῶς ἴσως πόσον θόρυβον ἤγειρεν ποτε ἔγγραφόν τι, ὅπερ ὁ ἐνταῦθα ἄγγλος προξένος κ. Σάνδουϊθ ἔπεμψε κατὰ τὴν ἐπανάστασιν τοῦ 1878 εἰς τὴν τότε συντηρητικὴν κυβερνήσιν του, καὶ ὅπερ κατ' ἐννοίαν ἔλεγεν ὅτι ἀρκεῖ νὰ θέλῃ ἡ Ἀγγλία νὰ καταλάβῃ τὴν Κρήτην καὶ θὰ ἐγένετο δεκτὴ ὑπὸ τῶν κατοίκων μὲ ἀνοικτὰς ἀγκάλας. Βεβαίως γράφων τοιαῦτα πρὸς τὴν Κυβερνήσιν του ὁ ἄγγλος προξένος θὰ ἦτο πεπεισμένος ὅτι νύχαρίσται αὐτήν. Πόθεν ἄρα γε συνεπέρανε τὴν πρὸς τὴν Ἀγγλίαν ἀγάπην τῶν Κρητῶν; Ἀναμφιβόλως δὲν θὰ ἔγραφε μὲ τοιοῦτον τρόπον χωρὶς νὰ εἶχε λόγους, καὶ πολὺ πιθανὸν νὰ τῷ ἐπιθύρῃσε τι εἰς τὸ οὗς πονηρὸς τις, ὅστις δὲν ἐθεώρησεν ἴσως καλόν, χωρὶς νὰ ζημιώσῃ τινα, νὰ ὠφεληθῇ αὐτὸς ἐκ τῶν πλεονεκτητικῶν τάσεων τῆς Ἀγγλικῆς κυβερνήσεως. Ἐνθυμοῦμαι, ὅτε ἐδημοσιεύθη ἡ τὸ ἔγγραφο ἐκεῖνο περιέχουσα Κυανὴ Βίβλος ἀληθῆς ἐπανάστασις πνευμάτων ἐξηγέρθη ἀπὸ ἄκρου εἰς ἄκρον τῆς Κρήτης, πανδήμως δὲ ἐκρηγύχθη τὸ ἔγγραφο ἐκεῖνο ὅτι στηρίζεται ἐπὶ πεπλανημένης ἐκτιμήσεως τῶν διαθέσεων τοῦ τόπου. Ἀλλὰ μήπως ἡ φιλελεύθερος κυβερνήσις τοῦ Γλάδστοντος δείκνυται ὀλιγώτερον ἐγοῖστικὴ πρὸς τὴν Κρήτην; Ἐσχάτως εἶ ἐν τῇ ἀγγλικῇ Βουλῇ αὐτὸς ὁ πρωθυπουργὸς δὲν ἐδίστασε νὰ ἐκθειάσῃ τὰ ἐν Κρήτῃ ἐπιτευχθέντα ἀγαθὰ ἀποτελέσματα ἐκ τῆς τελευταίας πολιτικῆς μεταβολῆς!

Πλὴν τοῦ ἄγγλου, καὶ ὁ ῥώσος προξένος ἔχει τὴν ἀξίωσιν νὰ ἀναμινγνύηται πάντοτε εἰς τὰ ἐσωτερικὰ τοῦ τόπου μας καὶ προσπαθεῖ καὶ αὐτὸς νὰ καλλιεργῇ μίαν ἐπιρροήν, οὐχὶ βεβαίως ὅπως χρησιμοποῖ αὐτὴν ὑπὲρ τῶν ἐθνικῶν ἡμῶν σκοπῶν, ἀλλ' ὑπὲρ τῶν ἰδιοτελῶν τῆς κυβερνήσεώς του σχεδίων. Οἱ προξένοι οὗτοι, καὶ μετ' αὐτῶν καὶ οἱ λοιποὶ συνάδελφοί των, ἐπεσιτάσθησαν μετὰ τὴν ἐνταῦθα ἀφίξιν τοῦ κ. Μαυρομμάτη· ἡ βλαβερὰ διὰ τὴν πατρίδα μας ἐπιρροή των κατὰ μικρὸν ἤρξατο ἐξαφανιζομένη, παρετήρησαν δὲ ταχέως ὅτι οἱ ἐκ τῶν Κρητῶν ἰσχύοντες, οἵτινες ἕως τότε ἐσυνεβίβον νὰ συχναῶσιν εἰς τὰ προξενεῖα των καὶ πολλῶν περιποιήσεων ἐτύγχανον, διέκοπτον βαθμυδὸν τὰς ἐπισκέψεις των καὶ ἐφάνιντο ψυχρότεροι ἐν ταῖς μετὰ τῶν εὐρωπαϊκῶν προξενείων σχέσεσιν αὐτῶν. Ἐννοεῖται ὅτι βαρέως ἔφερον τοῦτο, ἐν δὲ τῇ μεταξύ Ἑλλ. προξενεῖου καὶ Διοικήσεως διαφορά ἐπαρουσιάσθησαν ὡς σύμμαχοι τοῦ κ. Φωτιάδου, τιμῶς καὶ εὐσυρειδῆτως ἀπεφάνησαν ὡς ρωμηοὶ ἔθροκοι ὅτι: ναί, ἀδικον ἔχει τὸ ἑλληνικὸν προξενεῖον.

Ἀλλὰ δὲν εἶνε μόνον αἱ ξενικαὶ ἐπιρροαὶ, κατὰ τῶν ὁποίων οἱ Κρητες πατριῶται ὀφείλουσι νὰ ἀγρυπνῶσιν. Μετὰ τὴν ἀνακίνησιν τοῦ βακουφικοῦ ζητήματος, οἱ τοῦρκοι πατριῶταί μας βλέποντες, ὅτι κινδυνεύουσι νὰ τὸ ἀπολέσωσιν, ἤρξαντο πυρετωδῶς ἐργαζόμενοι πρὸς ἀνέυρεσιν ἄλλου μέσου πρὸς καταπολέμησιν τῶν χριστιανῶν. Ζωηρὰ κατὰ τὰς τελευταίας ἡμέρας παρατηρεῖται κινήσις ἐν τοῖς ἰσχύουσιν παρ' αὐτοῖς κύκλοις, συνελεύσεις δὲ ἐπὶ συνελεύσεων συγκροτοῦνται καὶ διασκέψεις ἐπὶ διασκέψεων γίνονται ἐπὶ τῷ ἀνωτέρῳ μνημονευθέντι σκοπῷ. Πολλὰ σχέδια ἔχουσι φαίνεται ὑπὸ συζήτησιν, ἐν δὲ εἶνε, καθὰ πληροφοροῦμαι ἡ διοργάνωσις ἀποικισμοῦ ὁμοθρήσκων των ἐν Κρήτῃ πρὸς ἐνίσχυσιν τοῦ στοιχείου των. Περιττὸν κρίνω νὰ προσθέσω ὅτι καὶ οἱ ἀγαθοὶ συμπατριῶταί μας μουσουλμάνοι μετανοοῦσι σήμερον καὶ ὅτι οἱ Κρητες κρατερῶς καθ' ὅλων τούτων τῶν πολεμίων ἀντιμάχονται, νομίζω ὅμως ὅτι δὲν εἶνε διὰ τοῦτο ἄξιοι τῆς πλήρους ἐγκαταλείψεως αὐτῶν ὑπὸ τῆς Ἑλλάδος. Πολὺ ἀμφι-

βάλλω ἂν τοιαύτη πολιτεία ἐκ μέρους τῆς Ἑλλάδος δύναται νὰ ὀνομασθῇ πολιτικὴ ἐθνικὴ.

Κύδων.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ ΠΑΝΑ ΕΡΓΑ ΑΡΓΙΑΣ

Πολύ μετριοφρόνως καὶ ὑπὸ τὸν μετριοφρονέστερον τίτλον **"Εργα Ἀργίας**, ὁ κ. Παναγιώτης Πανᾶς ἐξέδωκεν εἰς ἐν τεύχος συνηθροισμένους τοὺς στίχους του, τοὺς ὁποίους κατὰ καιροὺς τῷ ἐνέπνευσεν ἡ Μοῦσα του, οὐχὶ αἰθερία τις νύμφη ἀνθοστεφής, ἀλλὰ Πειρασμός, τρέχων ἐδῶ καὶ ἐκεῖ, διὰ νὰ κατευνάσῃ ἐπὶ τῶν κοινωνικῶν ἀσχημιῶν, τὰς ὁποίας συναντᾷ εἰς τὴν πορείαν του, τὸν κνισμῶδη ἐρεθισμὸν τῆς δέσμης τῶν τσουνιδίων, τὰς ὁποίας κρατῶν ἀνὰ χεῖρας, ἐπιτυχῇ γνωρίζει νὰ κατασφῇ κτυπήματα.

Τὰ ποιήματα τοῦ κ. Πανᾶ χρονολογούνται ἐτι ἀπὸ τοῦ 1882· τὰ πλεῖστα τούτων ἐγράφησαν τὸ 1876· καίτοι δὲ φαίνονται ἐμπνευσμένα ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ὑπὸ ἰδιαιτέρων περιστάσεων, γεγραμμένα ἐπ' εὐκαιρίᾳ τινι, καὶ καταφέροντα τὴν μάστιγα τοῦ γελίου ἐφ' ὀρισμένα συμβάντα, οὐχ ἦττον πάντοτε ζωντανὰ καὶ πρόσιτὰ εἰς τὸ ἐνδιαφέρον τοῦ ἀναγινώσκοντος, καθότι χωρὶς νὰ ἐκτρέπωνται εἰς προσωπικότητας, παρέχουσι μόνον ἀφηρημένον τὸν ἰδεώδη τύπον, τοῦ γελίου, ὅστις, καθὼς καὶ τότε, καὶ τώρα, καὶ πάντοτε ἀπαντᾷται τοιοῦτος.

Ὁ κ. Πανᾶς εἶνε Κεφαλληνὴν ἢ δὲ ποιητικὴ τῆς Κεφαλληνίας ἀτμόσφαιρα ἐπιδρά, ὡς φαίνεται, περισσότερον ἐπὶ τοῦ πνεύματος, ἢ ἐπὶ τῆς καρδίας, καὶ ἐκκολάπτει τὸ πνεῦμα μᾶλλον ἢ τὸ αἶσθημα. Παράδειγμα ὁ Λασκαράτος, καὶ ἐν μέρει ὁ Ἀβλυχός· τρίτος ὁ ποιητὴς τῶν **"Εργων Ἀργίας** εἶνε τὸ γνησιώτερον ἐπισφράγισμα τῆς φιλολογικῆς ταύτης ἰδιοφυίας τῆς νήσου· τὰ διάφορα ποιήματα τῆς συλλογῆς θέματα ἔχουσιν ἄλλα μὲν κοινωνικά, ἄλλα δὲ πολιτικά, ἄλλα δὲ φιλογονικά ἑλαττώματα εἶνε γεγραμμένα ἀφελέστατα ἐν γλώσσῃ Ἑπτανησιακῇ, Κεφαλληννικῇ μάλιστα, προσλαμβανούση ἐνίοτε καὶ χοροὶν τινὰ Λασκαράτειον. Ἀλλ' ὁ ποιητὴς ἔχει τὴν ἰδιοφυίαν του. Ἐχει εὐφυΐαν, εὐστοχα βέλη καὶ πλουσίας ὁμοιοκαταληξίας· ἀλλ' ἀμελῶν πολὺ περὶ τὴν μορφήν τοῦ στίχου, ὅστις ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον στερεῖται κομψότητος καὶ μελωδίας, καὶ ποιεῖται κατάχρησιν λέξεων χυδαίων μέχρις ἀκαταληψίας. Ἐξ αὐτῶν τὰ μᾶλλον ἐπιτυχῇ κατὰ τὴν γνώμην μας εἶνε τὸ ἀμίμητον καὶ γνωστότατον ἐκεῖνο, ὑπὸ τὸν τίτλον **Ποιητικὴ Συνταγὴ**:

Πάρε δρὸ σύγνεφα, μιὰ λίτρ' ἀγέρα,

Δροσιᾶς δρὸ γράνα, καὶ μιὰ φλογέρα κλπ.

ἡ *Περπερούλα*, ἡ *Μοῦσα*, καὶ ἀπάντησις τῆς *Μούσης*, αἱ *Δέκα Ἐντολαί*, *Νεοελληνικὴ Ποίησις*, τὰ *Ἐπιγράμματα*.

Παραθέτομεν ἐκ τῆς συλλογῆς ἐν τῶν χαριστέρων καὶ σαρκαστικωτέρων ἀσμάτων, *Ταῖς ιδέαις τῆς Περπερούλας*, ὡς καὶ τὰς *Δέκα Ἐντολάς* του.

Ἡ ἰδέες τῆς Περπερούλας

Τοὺς τόπα. Εἶν' ἀδύνατον. Δὲν θέλω ἄνδρα νὰ πάρω.

Ὦ! προτιμῶ, πιστέψατέ το, καλλίτερα τὸ χάρω.

Τί εἶν' ὁ γάμος; Βάσανα, μαρτύρια καὶ πάθια.

Ἐνα κρεβάτι εὐμνηρο στρωμένον μὲ ἀγκάθια.

Δὲν θέλω γάμο. Ἐλευθερὴ τὴ ζῆσι θὰ περάσω.

Σαμῆρι ἐγὼ 'ς τὴν ράχι μου δὲν βάνω νὰ χτικιάσω.

Τὴν εὐμορφὴν ἡ ἀνύπαντρη ὁμοιάζει κωλοσσοῦσα,

Πλὴν κουκουδάγια ἂν παντρευτῇ γένεται καὶ βρωμοῦσα.

Νὰ μὴ λογιάζεται ἡ καρδιά! Τὸ αἶσθημα νὰ οὐδέται!...
Νᾶναι πουλί, ποῦ στο κλουβὶ μονάχῳ πάει καὶ κλειέται!...
Παιδιά, ἀρρώστιας, βάσανα' τέτοια τὴν τριγυρίζουν!
Καὶ πίκρες ἕνα ξοφνικὸ τὰ στήθια τῆς ξεσχίζουν.
Τὸ πρότωπό τῆς γένεται σὰν ἄνθι μαραμένο!...
Ὅχι δὲν θέλω παντρεῖά· καλλίτερα πεθαίνω.
Ὁ γάμος, 'ς ἄλλα ἀνάμεσα, τὴν ἐξυπνὴ κουτιάει,
Καὶ σὰν βουὸν θεώρατο 'ς τὰ στήθια τῆς βαθαίνει!...
Πάει ἡ πρώτη ἐλευθερία! Τὸ πρῶτο γέλοιο πάει.
Μὲ γνώμῃ ἄλλου θὰ ἐνδύθῃ! μὲ γνώμῃ ἄλλου θὰ φάη!
Κι' ἀνίσως τύχῃ ζήλιαρής;... Τὰ ρούχ' αὐτοῦ τινάζω!
Καὶ 'ς τὴν ἰδέα μοναχῇ τοῦ γάμου ἀνατριχιάζω.
Κακοχρονιάχ' ὁ γαμπρός, αὐτὸς καὶ τὰ καλά του!...
Μὲ τὴν ἰδέα μοναχῇ νὰ ζοῖμαι τοῦ θανάτου;...
Σ' ἐκεῖνο ν' ἀπιθόνομε ὅλες μας τὲς ἐλπίδες,
Πῶς θὰ μᾶς κάμῃ ἐλεύθερες μιὰ μέρα ἀπ' τὲς φροντίδες;
Ὁ γάμος εἰς τὸ θάνατο νὰ βλέπῃ τὸ σωτήρα;...
Κ' ἡ νύμφη νὰ στοχάζεται πότε θὰ γένῃ χήρα;
Ὅχι· δὲν θέλω παντρεῖά! Ἀνύπαντρη θὰ μείνω,
Μὲ πανηγόρια, μὲ χοροὺς, μ' ἀγάπες νὰ ζεῖνω.

Ἡ δέκα ἐντολὲς τῆς ἐποχῆς μας

1.

Τὸ χρυσάφι πρῶτα ἀγάπα, λάτρευε το γιὰ Θεὸ σου.
Ἐπειτα ἔχε τὸ ἀσῆμι γιὰ πλησίον κι' ἀδελφὸ σου.

2.

Τίμα πάντα τοὺς γονεῖς σου, ὅταν ἔχουν νὰ σ' ἀφήσουν.
Μιὰ καλὴ κληρονομία, σὰν ἐλθῇς ξεπροβίσουν.

3.

Βλέπεις ἄνθρωπο ἀφύετως ὅτι πνίγεται; Μὴ δώσης.
Χερί ἐξω νὰ τὸν βγάλῃς, πρῶτα κατὶ ἂν δὲν σουφρώσης.

4.

Πρόσεξε εἰς τὴ ζωὴ σου νὰ μὴ ψευδομαρτυρήσης...
Ἀπ' τὸν ψεύτικόν σου ὄρκο πρῶτα κατὶ ἂν δὲν κερδήσης.

5.

Φύλας πάντα τῆς παρθένας τὴν τιμὴν· ἐκτὸς ἀνίσως
Σ' ἐμποδίζει νὰν τὸ κάμῃς κέρδος, ὅρεξι ἢ μίσος.

6.

Τὴν πατρίδα σου ἀγάπα. Πρόσεξε μὴ τὴν προδώσης,
Τὴν τιμὴν τῆς προδοσίας πρὶν 'ς τὴν τσέπη σακουλώσης.

7.

Λήστευε τὲς ἑξὶ μέρες, καὶ τὴν ἐβδόμην ν' ἀφίνῃς
Διὰ νὰ διασκεδάσης, γιὰ νὰ τρῷς καὶ γιὰ νὰ πίνῃς.

8.

Μὴ φονεύσης, παρὰ ὅταν νὰ τὸ κάμῃς ἐμπορέσης.
Χωρὶς φόβον εἰς τὰ νύχια τῆς ἀνίκρισις νὰ πέσης.

9.

Ἀπὸ τὴν κλοπὴν προτίμα πάντα τὴν πλαστογραφίαν.
Τῶν βαρβάρων μόνων εἶνε ἡ κλοπὴ κληρονομία.

10.

Τοῦ γειτόνου σου τὸ πρᾶμμα ποτὲ μὴν ἐπιθυμήσης,
Ὅταν δὲν ὑπάρχῃ τρόπος μιὰ φορὰ νὰν τ' ἀποκτήσης.

Αὐτὰ ὅλα ἐὰν κάμῃς θεὸς νὰ ζῇς εὐτυχισμένος,
Καὶ ὁ κόσμος ὅ,τι λέγεις θὰν τάκούῃ ξεχασμένος.

ΤΟ ΜΗ ΧΑΝΕΣΑΙ ΠΑΝΤΟΥ

"Εξοχοὶ ἄνδρες — Ἰσικια. Ὁ γερουσιαστὴς καὶ καθηγητὴς τοῦ Ἀστεροσκοπείου Βεζουβίου Παλμιέρης ἔσχε τὴν εὐτυχὴν ἰδέαν νὰ ζητήσῃ ἐξ ὅλων τῶν γνωστῶν διασήμεων προσώπων αὐτόγραφόν τι μεθ' ἐνός τίτλου οἰουδήποτε. Οἱ πολιτικοί, οἱ συγγραφεῖς παρεκλήθησαν νὰ ἀποστείλωσιν ὀλίγας λέξεις, οἱ ζωγράφοι σχεδιάσματα, οἱ